

GOVORNA VAJA

GRŠKA KNJIŽEVNOST

1. ZGODBA O DEKLICI IO

Zeus, vladar Olimpa, že od nekdanj slovi kot nezvest mož. Nekega dne pride na zemljo in opazi prelepo deklico Io, ki pase krave. Io se ga brani, vendar Zeus gozd ovije v temo in si jo na silo vzame. Vse to opazi Hera, Zeusova ljubosumna žena, in odide pogledat kaj se dogaja. Zeus deklico v zadnjem trenutku spremeni v snežno belo kravo. Hudobna Hera to opazi in si jo zaželi za darilo, Zeus pa nima druge možnosti in prošnjo sprejme. Hera Io dodeli stražarja Argosa, ki ima 100 oči in vidi na vse strani. Ubogo kravico vodi po deželi, in tako prideta tudi do rojstnega kraja Io. Tam jo sestre in oče nakrmijo, vendar ne vedo da je to njihova izgubljena hči in sestra. Ker je bila Io prav tako pametna kot je bila lepa, se ji utrne ideja. S kopitom v pesek napiše sporočilo za očeta. Oče tarna, vendar ji ne more pomagati. Argos in kravica nadaljujeta pot Zeusa obžalovanje premaga, in pošlje sina Hermesa na pomoč. Le-ta s pesmijo in zgodbo o čarobni piščali Argosa uspava in ubije. Io zbeži, vendar še vedno v živalski. Hera ji pošlje novo nadlogo – brenclja, ki jo prežene v Egipt. Tam pade na tla in žalostno pogleda v nebo. Zeus se je usmili, in Io dobi spet človeško podobo. Ob Nilu rodi sina, in ljudstvo ju časti kot božanstvi. Hera vseeno nadaljuje s svojimi nadlogami, vendar se zgodba srečno konča.

2. V GRŠKI KNJIŽEVNOSTI so poznali epiko, liriko in dramatiko:

- V liriki sta prednjačila Sapfo, prva evropska pesnica in Anakreon. Sapfo je pisala večinoma ljubezenske in svatovske pesmi, s katerimi je tudi zaslovela. Anakreon pa je pisal o ljubezni in vinu, njegove pesmi so imele lahkotnejši ton, vplival pa jena rimske pesnike, predvsem Horaca.
- V obdobju grške književnosti sta nastala dva najbolj znana epa, Iliada in Odiseja, ki ju je napisal Homer. Epa sta nastala na podlagi dolge ustne tradicije junaškega pesništva.
- Grki so imeli razvito tudi dramatiko, saj so prirejali celo dramska tekmovanja. Vsak avtor je predstavil štiri dela; tri tragedije in kratko opolzko igro, na koncu pa je izžrebana žirija razglasila zmagovalca. Poleg tragedij so poznali tudi komedije, ki so se norčevale predvsem iz politike in vsakdanjega življenja. Najznamenitejša pisca sta bila

Sofokles (Kralj Ojdipus, Antigona), ki je v gledališče uvedel veliko novosti, in Evripides - Medeja (tragedija o maščevanju ponižane in izdane Medeje)

- Poznali so tudi roman - Dafnis in Hloa (Longos), napisan po zgledu poezije
- Znani filozofi so svoja razmišljanja tudi zapisali: Platon (Sokratovo slovo), Aristotel (Poetika), Plutarh (Vzporedni življenjepisi)